

Risicoanalyse & voorzorgsmaatregelen voor landbouwbedrijven om contaminatie van biologische producten te voorkomen

Bedrijfsnaam:

Verantwoordelijke:

Datum:

Handtekening:

Belangrijk: Biologische landbouw gebeurt niet onder een afgesloten stolp, dus sommige residuen zijn niet te vermijden. Bepaalde contaminaties zijn echter wél te vermijden. Enkel wanneer je de risico's voor je bedrijf goed in beeld hebt, kan je maatregelen nemen om contaminatie te voorkomen. Dit document zet een aantal risico's op een rijtje en voorziet voorzorgsmaatregelen. Deze lijst is niet volledig en moet waar nodig worden aangevuld. Een risicoanalyse is immers afhankelijk van de specifieke situatie van jouw bedrijf.

Drift

- Is er gevaar voor drift van gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op naburige conventionele percelen? Ja/Nee

Indien ja, beschrijf hier de genomen voorzorgsmaatregelen:

- Barrières (hagen, ..)
- Bufferzones (bloemenranden, ..) met breedte: ...
- Afspraken maken rond driftpreventie met de niet-biologische buurman
- Andere maatregelen:

Risico op bodemverontreiniging

- Is er een vermoeden van historische bodemverontreiniging door moeilijk afbreekbare pesticiden zoals DDT, DDE? Indien ja, beschrijf welke maatregelen worden genomen:
 - Er worden geen gewassen van de komkommerfamilie geteeld op het betrokken perceel
 - Er zijn analyses beschikbaar van het gewas waaruit geen residuen blijken
 - Andere:
- Uitloop voor leghennen: is er een vermoeden van historische bodemverontreiniging door dioxines, PCB's? Indien ja, beschrijf welke maatregelen worden genomen:
 - Er zijn analyses beschikbaar van de eieren waaruit geen residuen blijken
 - Voeder en water worden binnen aangeboden
 - Spreidingsgebied van de hennen in de uitloop wordt bevorderd
 - (Oude) stookplaatsen worden verwijderd, as wordt niet uitgestrooid in de weide
 - Oude verflagen, isolatiekit of coating van daken, dakgoten, oude golfplaten met mogelijke aanwezigheid van PCB worden vervangen
- Is er een waterloop in de buurt van je perce(e)l(en)? Ja/Nee
Indien ja, beschrijf welke maatregelen er worden genomen om contaminatie te vermijden door verontreinigd slib:
 - Er wordt niet geteeld binnen de 5-meter-zone naast de waterloop
 - Het slib wordt niet op de oever gelegd maar naar een slibverwerkingsinrichting afgevoerd

Gebruik van werktuigen en machines (via loonwerker)

- Worden machines (zaaimachine, sproeier, oogstmachine, rubberen sorteerbanden..) ook gebruikt voor niet-biologische productie? Ja/Nee
 - Indien ja, er zijn afspraken dat het materiaal wordt gereinigd vooraleer het wordt gebruikt voor de biologische productie
 - Andere:

Tip: In een ronde balenpers blijven geen resten meer achter. Bij een vierkante balenpers blijft er dikwijls wel nog een baal achter. Vraag uw loonwerker om de baal open te snijden en nadien terug mee te nemen.

Gebruik van kratten en palloxen

- Wordt er kratten, EPS-kisten, palloxen gebruikt die ook voor gangbare producten dienen? Ja/Nee
Indien ja, beschrijf hier de genomen voorzorgsmaatregelen:
 - Kratten/kisten worden voor gebruik gereinigd
 - Er worden aparte kratten/palloxen voorzien voor de biologische producten
 - Andere

Niet-biologische Inputs

- Gebruik je stro onder aardbeien? Waar komt dit stro vandaan?
Op gangbaar graan wordt dikwijls een halmverkorter ingezet. Deze halmverkorter kan ook nog doorwerken via het stro in stalmest en kan dwerggroei van het gewas veroorzaken en mogelijk ook tot residuen leiden.

Tip: Gebruik je stro of stalmest dat niet van je eigen bedrijf afkomstig is, registreer dan op je teeltfiche de herkomst van het stro of stalmest. Bij eventuele contaminatie kan deze registratie mogelijk van belang zijn om de bron van contaminatie te achterhalen.

Opslag of verwerking

- In geval van gemengde productie (bio en niet-bio) : worden de biologische producten gescheiden opgeslagen van de niet-biologische producten, zodanig dat geen contaminatie of vermenging mogelijk is? Beschrijf hier hoe je gescheiden opslag garandeert in geval van gemengde productie:
- Wordt gebruik gemaakt van externe opslag voor de biologische producten? Ja/Nee
- Indien ja, staat deze externe opslag hiervoor onder controle? Ja/Nee
- Laat je bioproducten verwerken door een ander bedrijf (denk bvb ook aan mobiele molen)? Ja/Nee

- Indien ja, staat deze verwerker hiervoor onder controle? Ja/Nee

Irrigatiewater

- Wordt irrigatiewater gebruikt?
- Indien ja, wat is de oorsprong van het irrigatiewater?
- Is deze waterbron kwetsbaar voor chemische verontreiniging?

Tip: Antwoorde je op de vorige vraag ja, registreer dan op je teeltfiche wanneer je irrigatiewater hebt gebruikt. Bij eventuele contaminatie kan deze registratie mogelijk van belang zijn om de bron van contaminatie te achterhalen. Je kan ook alternatieven trachten te onderzoeken zoals opvang van eigen regenwater, een alternatief aftakpunt, ..

Andere risico's

- Beschrijf hier eventuele andere risico's van toepassing op je bedrijfssituatie en de bijhorende voorzorgsmaatregelen die je getroffen hebt:

Tot slot: deze vragenlijst werd opgesteld door BioForum Vlaanderen in nauwe samenwerking met bioboeren en controleorganisaties en heeft de bedoeling om van deze wettelijke verplichting ook iets positief te maken, in de zin dat het ook een manier kan zijn om jou te ondersteunen zodat risico op contaminatie daalt. Heb je zelfs tips over hoe we deze vragenlijst nog praktischer of makkelijker invulbaar kunnen maken of vind je dat er nog punten ontbreken? Geef deze dan door aan: annick.cnudde@bioforumvl.be of je controleorgaan.